



# Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

10 päivänä maaliskuuta 2022\*

Ennakkoratkaisupyyntö – Vapaata liikkumista ja oleskelua jäsenvaltioiden alueella koskeva oikeus – SEUT 21 artikla – Direktiivi 2004/38/EY – 7 artiklan 1 kohdan b alakohta ja 16 artikla – Lapsi, joka on jäsenvaltion kansalainen ja oleskelee toisessa jäsenvaltiossa – Vanhemman, joka on lapsen tosiasiallinen huoltaja, johdettu oleskeluoikeus – Kattavaa sairausvakuutusturvaa koskeva edellytys – Lapsi, jolla on pysyvä oleskeluoikeus osalle kyseessä olevia ajanjaksoja

Asiassa C-247/20,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Social Security Appeal Tribunal (Northern Ireland) (sosiaaliturva-asioita käsittelevä tuomioistuin, Pohjois-Irlanti, Yhdistynyt kuningaskunta) on esittänyt 11.3.2020 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 7.4.2020, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

**VI**

vastaan

**The Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs,**

UNIONIN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja E. Regan, neljännen jaoston puheenjohtaja C. Lycourgos sekä tuomarit I. Jarukaitis, M. Ilešič (esittelevä tuomari) ja A. Kumin,

julkisasiamies: G. Hogan,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- VI, edustajinaan aluksi R. Drabble, QC, ja M. Black, solicitor, sittemmin R. Drabble, QC, sekä C. Rothwell ja S. Park, solicitors,
- Norjan hallitus, asiamiehinaan K. Moe Winther, L. Furuholmen, T. Hostvedt Aarthun ja T. Midttun Tobiassen,

\* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

– Euroopan komissio, asiamiehinään E. Montaguti ja J. Tomkin,  
kuultuaan julkisasiamiehen 30.9.2021 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,  
on antanut seuraavan

### tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee SEUT 21 artiklan ja Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/38/EY (EUVL 2004, L 158, s. 77) 7 ja 16 artiklan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat VI ja Commissioners for Her Majesty’s Revenue & Customs (vero- ja tullihallinto, Yhdistynyt kuningaskunta; jäljempänä HMRC) ja joka koskee VI:n oikeutta oleskella Yhdistyneessä kuningaskunnassa 1.5.2006–20.8.2006 ja 18.8.2014–25.9.2016 ja näitä ajanjaksoja koskevaa oikeutta verotuksessa tehtävään lapsivähennykseen ja lapsilisään.

### Asiaa koskevat oikeussäännöt

#### *Unionin oikeus*

#### *Direktiivi 2004/38*

- 3 Direktiivin 2004/38 johdanto-osan 1, 2, 10 ja 18 perustelukappaleen sanamuoto on seuraava:
  - ”1) Unionin kansalaisuus antaa jokaiselle unionin kansalaiselle henkilökohtaisen perusoikeuden liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella perustamissopimuksessa asetettujen rajoitusten ja ehtojen sekä sen soveltamiseksi toteutettujen toimenpiteiden mukaisesti.
  - 2) Henkilöiden vapaa liikkuvuus on eräs sisämarkkinoiden perusvapauksista. Sisämarkkinat ovat alue, jolla ei ole sisäisiä rajoja ja jolla vapaus taataan perustamissopimuksen määräysten mukaisesti.
- –
- 10) Henkilöistä, jotka käyttävät oleskeluoikeuttaan, ei – – saisi aiheutua kohtuutonta rasitusta vastaanottavan jäsenvaltion sosiaalihuoltojärjestelmälle oleskelun alkuvaiheessa. Tämän vuoksi olisi unionin kansalaisen ja hänen perheenjäsentensä yli [kolmen] kuukauden mittaiselle oleskelulle asetettava ehtoja.
- –

- 18) Jotta jo saadusta oikeudesta pysyvään oleskeluun voisi tulla todellinen keino kotoutua sen vastaanottavan jäsenvaltion yhteiskuntaan, jossa unionin kansalainen oleskelee, siihen ei olisi kohdistuttava mitään ehtoja.”
- 4 Direktiivi 2004/38 koskee sen 1 artiklan a ja b alakohdan mukaan edellytyksiä, joilla unionin kansalaiset ja heidän perheenjäsenensä voivat käyttää oikeutta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, sekä oikeutta oleskella pysyvästi jäsenvaltioissa.
- 5 Kyseisen direktiivin 2 artiklassa, jonka otsikko on ”Määritelmät”, säädetään seuraavaa:
- ”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:
- 1) ’unionin kansalaisella’ henkilöä, jolla on jonkin jäsenvaltion kansalaisuus;
  - 2) ’perheenjäsenellä’:
    - a) aviopuolisoa;
    - b) kumppania, jonka kanssa unionin kansalainen on rekisteröinyt parisuhteen jonkin jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, jos vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädännössä rekisteröity parisuhde rinnastetaan avioliittoon, ja vastaanottavan jäsenvaltion asiaa koskevassa lainsäädännössä säädettyjen edellytysten mukaisesti;
    - c) unionin kansalaisen alle 21-vuotiaita tai hänestä riippuvaisia jälkeläisiä suoraan etenevässä polvessa samoin kuin unionin kansalaisen aviopuolison tai b alakohdassa tarkoitetun kumppanin vastaavanlaisia jälkeläisiä;
    - d) unionin kansalaisesta riippuvaisia sukulaisia suoraan takenevässä polvessa samoin kuin unionin kansalaisen aviopuolison tai b alakohdassa tarkoitetun kumppanin vastaavanlaisia sukulaisia;
- –”
- 6 Mainitun direktiivin III luku sisältää direktiivin 6–15 artiklassa oleskeluoikeutta koskevat säännökset.
- 7 Saman direktiivin 7 artiklan, jonka otsikko on ”Oikeus oleskella yli kolme kuukautta”, 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:
- ”1. Unionin kansalaisilla on oikeus oleskella toisen jäsenvaltion alueella yli kolmen kuukauden ajan
- a) jos he ovat työntekijöitä tai itsenäisiä ammatinharjoittajia vastaanottavassa jäsenvaltiossa; tai
  - b) jos heillä on itseään ja perheenjäseniään varten riittävät varat niin, että he eivät oleskelunsa aikana muodostu rasitteeksi vastaanottavan jäsenvaltion sosiaalihuoltojärjestelmälle, ja kattava sairausvakuutus turva vastaanottavassa jäsenvaltiossa; tai
  - c) – jos he ovat kirjoittautuneet yksityiseen tai julkiseen laitokseen, jonka vastaanottava jäsenvaltio on hyväksynyt tai jota se rahoittaa lainsäädäntönsä tai hallinnollisen käytäntönsä mukaisesti, pääasiallisena tarkoituksenaan osallistua koulutukseen, ammattikoulutus mukaan lukien, ja

– jos heillä on kattava sairausvakuutusturva vastaanottavassa jäsenvaltiossa ja he osoittavat asiaankuuluvalla kansalliselle viranomaiselle vakuutuksella tai muulla vastaavalla valitsemallaan tavalla, että heillä on itseään ja perheenjäseniään varten riittävät varat niin, että he eivät oleskelunsa aikana muodostu rasitteeksi vastaanottavan jäsenvaltion sosiaalihuoltojärjestelmälle; tai

d) jos he ovat a, b tai c alakohdassa tarkoitettut edellytykset täyttävän unionin kansalaisen mukana matkustavia tai häntä myöhemmin seuraavia perheenjäseniä.

2. Edellä 1 kohdassa säädetty oleskeluoikeus koskee myös perheenjäseniä, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia ja jotka tulevat unionin kansalaisen mukana vastaanottavaan jäsenvaltioon tai seuraavat häntä sinne myöhemmin, edellyttäen, että kyseinen unionin kansalainen täyttää 1 kohdan a, b tai c alakohdassa tarkoitettut edellytykset.”

8 Direktiivin 2004/38 12 artiklan, jonka otsikko on ”Perheenjäsenten oleskeluoikeuden säilyminen unionin kansalaisen kuoltua tai poistuttua jäsenvaltiosta”, 2 kohdan toisessa alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Ennen kuin asianomaiset henkilöt saavat oikeuden pysyvään oleskeluun, heidän oleskeluoikeuteensa sovelletaan edelleen vaatimusta, jonka mukaan heidän on voitava todistaa olevansa työntekijöitä tai itsenäisiä ammatinharjoittajia tai että heillä on itseään ja perheenjäseniään varten riittävät varat niin, että he eivät oleskelunsa aikana muodostu rasitteeksi vastaanottavan jäsenvaltion sosiaalihuoltojärjestelmälle, ja kattava sairausvakuutusturva vastaanottavassa jäsenvaltiossa, tai että he ovat nämä edellytykset täyttävän henkilön vastaanottavaan jäsenvaltioon jo muodostuneen perheen jäseniä. – –”

9 Tämän direktiivin 14 artiklan, jonka otsikko on ”Oleskeluoikeuden säilyminen”, 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Unionin kansalaisella ja hänen perheenjäsenillään on 7, 12 ja 13 artiklassa säädetty oleskeluoikeus sikäli kuin he täyttävät näissä artikloissa säädetyt edellytykset.”

10 Mainitun direktiivin IV luku sisältää direktiivin 16–21 artiklassa säännökset, jotka koskevat pysyvää oleskeluoikeutta.

11 Direktiivin 2004/38 IV luvun I jaksossa, jonka otsikko on ”Edellytykset”, on 16 artikla, jonka 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Unionin kansalaisilla, jotka ovat oleskelleet laillisesti vastaanottavan jäsenvaltion alueella yhtäjaksoisesti viisi vuotta, on oikeus pysyvään oleskeluun sen alueella. Tämä oikeus ei riipu III luvussa säädetyistä edellytyksistä.

2. Edellä 1 kohdan säännöksiä sovelletaan myös perheenjäseniin, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia ja jotka ovat oleskelleet vastaanottavassa jäsenvaltiossa unionin kansalaisen kanssa laillisesti ja yhtäjaksoisesti viisi vuotta.”

*Asetus (EU) N:o 492/2011*

- 12 Työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta unionin alueella 5.4.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 492/2011 (EUVL 2011, L 141, s. 1) johdanto-osan ensimmäisen perustelukappaleen sanamuoto on seuraava:

”Työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta yhteisön alueella 15 päivänä lokakuuta 1968 annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1612/68 [(EYVL 1968, L 257, s. 2)] on muutettu useita kertoja ja huomattavilta osilta. Sen vuoksi mainittu asetus olisi selkeyden ja järjeistämisen takia kodifioitava.”

- 13 Asetuksen N:o 492/2011 10 artiklassa, joka vastaa asetuksen N:o 1612/68 12 artiklaa, säädetään seuraavaa:

”Jos jäsenvaltion kansalainen on tai on ollut työssä toisen jäsenvaltion alueella, on hänen lapsillaan, jos he asuvat kyseisessä jäsenvaltiossa, oikeus osallistua peruskoulutukseen, oppisopimuskoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen samoin edellytyksin kuin tämän valtion kansalaisilla.

Jäsenvaltioiden on tuettava toimenpiteitä, joilla pyritään turvaamaan näille lapsille parhaat mahdolliset edellytykset osallistua tähän opetukseen.”

*Erosopimus*

- 14 Euroopan unionin neuvosto hyväksyi Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamista Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä koskevan sopimuksen tekemisestä 30.1.2020 antamallaan päätöksellä (EU) 2020/135 (EUVL 2020, L 29, s. 1) Euroopan unionin ja Euratomin puolesta tämän sopimuksen (EUVL 2020, L 29, s. 7; jäljempänä erosopimus), joka on liitetty kyseiseen päätökseen.

- 15 Kyseisen sopimuksen 86 artiklan, jonka otsikko on ”Euroopan unionin tuomioistuimessa vireillä olevat asiat”, 2 ja 3 kohdassa määrätään seuraavaa:

”2. Euroopan unionin tuomioistuimella säilyy toimivalta antaa ennakkoratkaisuja asioissa, joissa Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuimen ennakkoratkaisupyyntö on jätetty ennen siirtymäkauden päättymistä.

3. Sovellettaessa tämän luvun määräyksiä kante katsotaan nostetuksi Euroopan unionin tuomioistuimessa – –, kun unionin tuomioistuimen kirjaamo – – on rekisteröinyt menettelyn vireille panevan asiakirjan.”

- 16 Erosopimuksen 89 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Tuomiot ja määräykset, jotka Euroopan unionin tuomioistuin antaa ennen siirtymäkauden päättymistä, sekä tuomiot ja määräykset, jotka Euroopan unionin tuomioistuin antaa siirtymäkauden päättymisen jälkeen 86 ja 87 Artiklassa tarkoitetuissa asioissa, sitovat kaikilta osiltaan Yhdistynyttä kuningaskuntaa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa.”

- 17 Erosopimuksen 126 artiklan mukaan siirtymäaika alkoi kyseisen sopimuksen voimaantulopäivänä eli 1.2.2020 ja päättyi 31.12.2020.

### ***Yhdistyneen kuningaskunnan oikeus***

- 18 Direktiivi 2004/38 saatettiin osaksi Yhdistyneen kuningaskunnan oikeutta maahanmuutosta (Euroopan talousalue) vuonna 2006 annetulla asetuksella (Immigration (European Economic Area) Regulations 2006, jäljempänä vuoden 2006 maahanmuuttoasetus), joka konsolidoitiin myöhemmin maahanmuutosta (Euroopan talousalue) vuonna 2016 annetulla asetuksella (Immigration (European Economic Area) Regulations 2016, jäljempänä vuoden 2016 maahanmuuttoasetus).
- 19 Vuoden 2016 maahanmuuttoasetuksen 4 §:n 1 momentissa määritellään direktiivin 2004/38 7 artiklan 1 kohdan a–c alakohdassa esitetyt unionin kansalaisten eri ryhmät, nimittäin työntekijät, itsenäiset ammatinharjoittajat, henkilöt, joilla on riittävät varat, ja opiskelijat. Tämän 4 §:n 1 momentin c kohdan mukaan henkilöllä, jolla on riittävät varat, tarkoitetaan henkilöä, jolla on riittävät varat niin, että hän ei oleskelunsa aikana muodostu rasitteeksi Yhdistyneen kuningaskunnan sosiaalihuoltojärjestelmälle, ja jolla on kattava sairausvakuutusurva Yhdistyneessä kuningaskunnassa.
- 20 Vuoden 2016 maahanmuuttoasetuksen 4 §:n 3 momentissa täsmennetään henkilön, jolla on riittävät varat, perheenjäsenistä, joiden oleskeluoikeus riippuu mainitun henkilön oleskeluoikeudesta, että vaatimus kattavasta sairausvakuutuksesta Yhdistyneessä kuningaskunnassa täyttyy vain, jos tämä vakuutus kattaa sekä kyseisen henkilön, jolla on riittävät varat, että hänen perheenjäsenensä.
- 21 Vuoden 2016 maahanmuuttoasetuksen 6 §:n 1 momentissa määritellään tässä asetuksessa tarkoitettujen edellytykset täyttävien henkilöiden käsite. Kyseisen 6 §:n 1 momentin d kohdan mukaan edellytykset täyttävän henkilön käsite kattaa mainitun asetuksen 4 §:n 1 momentin c kohdassa tarkoitettut henkilöt, joilla on riittävät varat.
- 22 Vuoden 2016 maahanmuuttoasetuksen 14 §:n 1 momentin mukaan edellytykset täyttävällä henkilöllä on oikeus oleskella Yhdistyneessä kuningaskunnassa niin kauan kuin hän täyttää edellytykset.
- 23 Vuoden 2016 maahanmuuttoasetuksen 15 §:n 1 momentin a kohdan mukaan Euroopan talousalueen (ETA) kansalainen, joka on oleskellut Yhdistyneessä kuningaskunnassa tämän asetuksen mukaisesti yhtäjaksoisesti viisi vuotta, saa oikeuden oleskella siellä pysyvästi. Kyseisen 15 §:n 1 momentin b kohdan mukaan sama koskee ETA-kansalaisen perheenjäsentä, joka ei ole jäsenvaltion kansalainen mutta joka on oleskellut Yhdistyneessä kuningaskunnassa tämän ETA-kansalaisen kanssa tämän asetuksen mukaisesti yhtäjaksoisesti viisi vuotta.
- 24 Vuoden 2016 maahanmuuttoasetuksen 16 §:ssä, joka vastaa vuoden 2006 maahanmuuttoasetuksen 15 a §:ää, säädetään edellytyksistä, joiden täytyessä henkilöllä voidaan katsoa olevan johdettu oleskeluoikeus Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Vuoden 2016 maahanmuuttoasetuksen 16 §:n 1 ja 2 momentin mukaan henkilöllä, joka on Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuvan ETA-kansalaisen pääasiallinen huoltaja, on johdettu oikeus oleskella tässä valtiossa, kun kyseessä oleva ETA-kansalainen on alle 18-vuotias ja oleskelee Yhdistyneessä kuningaskunnassa henkilönä, jolla on riittävät varat, ja kun tämä ei pystyisi jäämään Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, jos asianomainen henkilö lähtisi Yhdistyneestä kuningaskunnasta määräämättömäksi ajaksi.

## Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 25 VI on Pakistanin kansalainen, joka asuu aviomiehensä, joka on myös Pakistanin kansalainen, ja heidän neljän lapsensa kanssa Pohjois-Irlannissa (Yhdistynyt kuningaskunta). Vuonna 2004 heille syntyi siellä poika, joka on Irlannin kansalainen.
- 26 VI:llä ja hänen aviomiehellään on itseään ja perhettään varten riittävät varat. Erityisesti on todettava, että VI:n aviomies työskenteli ja oli verovelvollinen kaikkien pääasiassa kyseessä olevien ajanjaksojen ajan. VI, joka hoiti ensin pariskunnan lapsia, on työskennellyt ja ollut verovelvollinen huhtikuusta 2016 lähtien.
- 27 Pääasian asianosaiset ovat yhtä mieltä siitä, että VI:llä ja hänen perheenjäsenillään oli ainakin 17.8.2006–16.8.2014 kattava sairausvakuutusturva ja että VI:llä oli näin ollen vuoden 2006 maahanmuuttoasetuksen 15 a §:n 1 ja 2 momentin nojalla johdettu oleskeluoikeus henkilönä, joka on sellaisen lapsen, joka on ETA-kansalainen ja jolla on riittävät varat, pääasiallinen huoltaja.
- 28 Nämä asianosaiset ovat yhtä mieltä myös siitä, että koska VI:n poika on oleskellut laillisesti Yhdistyneessä kuningaskunnassa yhtäjaksoisesti viisi vuotta, hän on saanut pysyvän oleskeluoikeuden Yhdistyneessä kuningaskunnassa.
- 29 Pääasian asianosaiset ovat sitä vastoin erimielisiä siitä, onko VI:llä oikeus ajanjaksoilta 1.5.2006–20.8.2006 ja 18.8.2014–25.9.2016 yhtäältä verotuksessa tehtävään lapsivähennykseen ja toisaalta lapsilisään. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on yhdistänyt siinä vireillä olevat kaksi pääasiaa koskevaa kannetta nyt käsiteltävän ennakkoratkaisupyynnön esittämistä varten sillä perusteella, että niillä on sama kohde eli VI:n oikeus oleskella Yhdistyneessä kuningaskunnassa kyseessä olevina ajanjaksoina.
- 30 HMRC:n mukaan tällaista oikeutta ei nimittäin ole, koska VI:llä ei ollut kyseisten ajanjaksojen aikana kattavaa sairausvakuutusturvaa. Näin ollen hänellä ei ole oikeutta näiden ajanjaksojen osalta verotuksessa tehtävään lapsivähennykseen eikä lapsilisään. HMRC myöntää kuitenkin nyt, että mahdollisesti liikaa myönnettyä määrää ei voida periä VI:ltä, koska VI ei ole missään vaiheessa esittänyt tosiseikkoja virheellisesti eikä salannut niitä.
- 31 Social Security Appeal Tribunal (Northern Ireland) (sosiaaliturva-asioita käsittelevä tuomioistuin, Pohjois-Irlanti, Yhdistynyt kuningaskunta) on tässä tilanteessa päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- ”1) Onko lapsella, jolla on pysyvä oleskeluoikeus [ETA:ssa], oltava kattava sairausvakuutus, jotta hän säilyttää oleskeluoikeuden, kuten hänellä olisi vuoden 2016 asetuksen 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuna henkilönä, jolla on riittävät varat?
- 2) Onko vuoden 2016 asetuksen 4 §:n 3 momentin b kohdan mukainen edellytys (jonka mukaan kattavaa sairausvakuutusturvaa Yhdistyneessä kuningaskunnassa koskeva edellytys täyttyy opiskelijan tai henkilön, jolla on riittävät varat, tapauksessa vuoden 2016 asetuksen 16 §:n 2 momentin b kohdan ii alakohdan osalta vain, jos tällainen turva kattaa sekä kyseisen henkilön että kaikki hänen asianomaiset perheenjäsenensä) unionin oikeuden nojalla lainvastainen, kun otetaan huomioon direktiivin 2004/38 7 artiklan 1 kohta ja tuomioon Teixeira (C-480/08, EU:C:2010:83, 70 kohta) sisältyvä unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö?

- 3) Kun otetaan huomioon tuomion Ahmad v. Secretary of State for the Home Department, [2014] EWCA Civ 988, 53 kohta, onko Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin välillä käytössä olevia, yhteistä matkustusaluetta (Common Travel Area) koskevia vastavuoroisia järjestelyjä, jotka koskevat sairausvakuutusturvaa, pidettävä ’vastavuoroisina järjestelyinä’ ja onko niiden näin ollen katsottava muodostavan vuoden 2016 asetuksen 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun kattavan sairausvakuutusturvan?”

### **Unionin tuomioistuimen toimivalta**

- 32 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin tuomioistuimen on oman toimivaltaisuuksensa arvioimiseksi tutkittava ne olosuhteet, joiden vallitessa kansallinen tuomioistuin on esittänyt ennakkoratkaisupyynnön (tuomio 15.7.2021, The Department for Communities in Northern Ireland, C-709/20, EU:C:2021:602, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 33 Tältä osin SEU 19 artiklan 3 kohdan b alakohdasta ja SEUT 267 artiklan ensimmäisestä kohdasta ilmenee, että unionin tuomioistuimella on toimivalta antaa ennakkoratkaisu unionin oikeuden tulkinnasta tai unionin toimielinten toimien pätevyydestä. SEUT 267 artiklan toisessa kohdassa täsmennetään, että mikäli jäsenvaltion tuomioistuimessa käsiteltävässä asiassa esitetään kysymys, josta voidaan esittää ennakkoratkaisupyynnön, tämä tuomioistuin voi pyytää unionin tuomioistuinta lausumaan siitä, jos se katsoo, että kysymys on ratkaistava, jotta se voi antaa ratkaisunsa.
- 34 Nyt käsiteltävässä asiassa Yhdistynyt kuningaskunta erosi unionista 1.2.2020, jolloin erosopimus tuli voimaan, ja siitä tuli siten kolmas valtio. Tästä seuraa, että tämän valtion tuomioistuimia ei kyseisestä päivästä lähtien voida enää pitää jäsenvaltion tuomioistuinina.
- 35 Kyseisen sopimuksen 126 artiklassa määrätään kuitenkin siirtymäkaudesta, joka alkoi mainitun sopimuksen voimaantulopäivänä eli 1.2.2020 ja päättyi 31.12.2020. Sen 127 artiklassa määrätään, että jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä, siirtymäkauden ajan unionin oikeutta sovelletaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja sen alueella, sillä on samat oikeusvaikutukset kuin unionissa ja sen jäsenvaltioissa ja sitä tulkitaan ja sovelletaan samojen menetelmien ja yleisten periaatteiden mukaisesti kuin unionissa.
- 36 Erosopimuksen 86 artiklan 2 kohdassa määrätään myös, että unionin tuomioistuimella säilyy toimivalta antaa ennakkoratkaisuja asioissa, joissa Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuimen ennakkoratkaisupyynnön on jätetty ennen siirtymäkauden päättymistä. Kyseisen artiklan 3 kohdasta ilmenee lisäksi, että ennakkoratkaisupyynnön katsotaan tehdyksi mainitussa 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla päivänä, jona unionin tuomioistuimen kirjaamo on rekisteröinyt menettelyn vireille panevan asiakirjan.
- 37 Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuin on esittänyt unionin tuomioistuimelle nyt käsiteltävän ennakkoratkaisupyynnön 7.4.2020 eli ennen siirtymäkauden päättymistä pääasioissa, jotka koskevat VI:n oikeutta oleskella Yhdistyneessä kuningaskunnassa ajanjaksoina 1.5.2006–20.8.2006 ja 18.8.2014–25.9.2016 ja saada siellä näiltä ajanjaksoilta oikeuden verotuksessa tehtävään lapsivähennykseen ja lapsilisään.
- 38 Tästä seuraa yhtäältä, että pääasioissa kyseessä oleva tilanne koskee ajanjaksoja ennen Yhdistyneen kuningaskunnan eroamista unionista ja ennen siirtymäkauden päättymistä ja kuuluu näin unionin oikeuden ajalliseen soveltamisalaan. Toisaalta unionin tuomioistuin on



toimivaltainen antamaan ennakkoratkaisun sitä pyytäneen tuomioistuimen pyynnöstä kyseisen sopimuksen 86 artiklan 2 kohdan nojalla siltä osin kuin tämä pyyntö koskee unionin oikeuden tulkintaa.

### **Nopeutettua menettelyä koskeva pyyntö**

- 39 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyysi unionin tuomioistuinta käsittelemään nyt kyseessä olevan asian unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 105 artiklan mukaisessa nopeutetussa menettelyssä. Vaikka kyseinen tuomioistuin ei ole itse perustellut tätä pyyntöä, sen ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että se on esitetty VI:n tätä koskevan vaatimuksen johdosta ja että VI oli perustellut tarvetta turvautua tähän menettelyyn ensinnäkin sillä, että erosopimuksessa määrätty siirtymäaika päättyi 31.12.2020, minkä jälkeen unionin tuomioistuimen tuomion täytäntöönpano olisi vaikeampaa, toiseksi sillä, että HMRC pyrki edelleen perimään takaisin summat, jotka sen mukaan oli myönnetty väärin perustein verotuksessa tehtävänä lapsivähennyksenä, ja kolmanneksi sillä, että VI:lle ei ollut vuoden 2016 lokakuusta lähtien maksettu sosiaalietuuksia, joihin hän katsoo olevansa oikeutettu.
- 40 Työjärjestyksen 105 artiklan 1 kohdassa määrätään, että unionin tuomioistuimen presidentti voi ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen pyynnöstä tai poikkeuksellisesti omasta aloitteestaan päättää esittelevää tuomaria ja julkisasiamiestä kuultuaan, että ennakkoratkaisupyyntö käsitellään nopeutetussa menettelyssä, jos asian laatu edellyttää, että asia käsitellään ensi tilassa.
- 41 Tältä osin on muistutettava, että tällainen nopeutettu menettely on menettelyllinen väline, jolla on tarkoitus vastata poikkeuksellisen kiireelliseen tilanteeseen (tuomio 21.12.2021, Randstad Italia, C-497/20, EU:C:2021:1037, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 42 Nyt käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuimen presidentti hylkäsi 20.7.2020 tekemällään päätöksellä esittelevää tuomaria ja julkisasiamiestä kuultuaan pyynnön asian käsittelemisestä nopeutetussa menettelyssä.
- 43 Ensinnäkin väitteestä, joka koskee erosopimuksessa määrätyn siirtymäkauden päättymistä, on todettava, että kyseisen sopimuksen 89 artiklan 1 kohdasta, luettuna yhdessä sen 86 artiklan 2 kohdan kanssa, ilmenee, että ennakkoratkaisut, jotka unionin tuomioistuin antaa siirtymäkauden päätyttyä Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuimen ennen tämän ajanjakson päättymistä esittämästä pyynnöstä, sitovat kaikilta osiltaan Yhdistynyttä kuningaskuntaa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa.
- 44 Toiseksi väitteestä, joka koskee sitä, että HMRC pyrkii yhä perimään takaisin summat, jotka sen mukaan on myönnetty väärin perustein verotuksessa tehtävänä lapsivähennyksenä, on todettava, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen, joka on tältä osin yksin toimivaltainen, ennakkoratkaisupyynnössään tekemistä tosiseikkoja koskevista toteamuksista, jotka on esitetty tiivistetysti tämän tuomion 30 kohdassa, ilmenee, että HMRC myöntää nyt, että mahdollisesti liikaa myönnettyä määrää ei voida periä VI:ltä, koska VI ei ole missään vaiheessa esittänyt tosiseikkoja virheellisesti eikä salannut niitä.
- 45 Kolmanneksi siitä, että VI ei ole saanut lokakuusta 2016 lähtien sosiaalietuuksia, joihin hän väittää olevansa oikeutettu, on todettava, että siinäkin tapauksessa, että pääasioiden tuomioistuinratkaisuihin, jotka koskevat tätä päivää edeltäviä ajanjaksoja, edellyttäisiin

HMRC:n myöntävän nämä etuudet myös tämän ajankohdan jälkeisiltä ajanjaksoilta, unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta ei ilmene, että näiden etuuksien maksamatta jättäminen saattaisi VI:n ja hänen perheensä varattomiksi, mikä saattaisi oikeuttaa nopeutettuun menettelyyn turvautumisen (ks. tältä osin tuomio 15.7.2021, The Department for Communities in Northern Ireland, C-709/20, EU:C:2021:602, 44 kohta). Pelkästään yksityisten intressi – vaikka se olisikin tärkeä ja legitiimi – siihen, että niiden unionin oikeuteen perustuvien oikeuksien ulottuvuus määritetään mahdollisimman pian, tai pääasian taloudellinen tai sosiaalinen arkaluonteisuus ei kuitenkaan itsessään edellytä, että asia käsitellään ensi tilassa työjärjestyksen 105 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla (ks. vastaavasti määräys 26.11.2020, DSK Bank ja FrontEx International, C-807/19, EU:C:2020:967, 38 kohta).

- 46 Näin ollen unionin tuomioistuimelle toimitetut tiedot huomioon ottaen ei ole ilmennyt, että nyt käsiteltävä asia olisi niin kiireellinen, että olisi perusteltua poikkeuksellisesti poiketa ennakkoratkaisuasioissa tavanomaisesti sovellettavista menettelysäännöistä.

## **Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu**

### *Alustavat huomautukset*

- 47 On huomautettava, että SEUT 267 artiklassa vahvistettu yhteistyöjärjestelmä perustuu kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen tehtävien selkeään jakoon. Kyseiseen artiklaan perustuvassa menettelyssä kansallisten säännösten tulkinta kuuluu jäsenvaltioiden tuomioistuimille eikä unionin tuomioistuimelle, eikä tämän tehtävänä ole lausua kansallisten oikeussääntöjen yhteensoveltuvuudesta unionin oikeuden säännösten ja määräysten kanssa. Unionin tuomioistuimella on sen sijaan toimivalta esittää kansalliselle tuomioistuimelle kaikki sellaiset unionin oikeuden tulkintaan liittyvät seikat, joiden avulla tämä voi arvioida kansallisten oikeussääntöjen yhteensoveltuvuutta unionin oikeuden kanssa (tuomio 18.11.2020, Syndicat CFTC, C-463/19, EU:C:2020:932, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 48 Lisäksi tässä yhteistyömenettelyssä unionin tuomioistuimen tehtävänä on antaa kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen vastaus, jonka perusteella kansallinen tuomioistuin voi ratkaista siinä vireillä olevan asian. Unionin tuomioistuimen on tämän vuoksi tarvittaessa muotoiltava sille esitetyt kysymykset uudelleen (tuomio 15.7.2021, The Department for Communities in Northern Ireland, C-709/20, EU:C:2021:602, 61 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tässä yhteydessä unionin tuomioistuimen on poimittava kaikista kansallisen tuomioistuimen esittämistä seikoista ja erityisesti ennakkoratkaisupyynnön perusteluista ne unionin oikeutta koskevat seikat, joita on syytä tulkita, kun otetaan huomioon riidan kohde (tuomio 13.9.2016, Rendón Marín, C-165/14, EU:C:2016:675, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 49 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että pääasian asianosaisten kesken on riidatonta, että VI:llä on riittävät varat voidakseen huolehtia omasta ja vuonna 2004 syntyneen poikansa, joka on unionin kansalainen, toimeentulosta ja että heillä oli ainakin 17.8.2006–16.8.2014 kattava sairausvakuutusturva. Tästä seuraa, että VI:n pojalla ja hänellä itsellään vanhempana ja poikansa tosiasiallisena huoltajana oli koko tämän ajanjakson ajan oleskeluoikeus Yhdistyneessä kuningaskunnassa SEUT 21 artiklan 1 kohdan ja direktiivin 2004/38 7 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla (ks. analogisesti tuomio 19.10.2004, Zhu ja Chen, C-200/02, EU:C:2004:639, 42–47 kohta ja tuomio 13.9.2016, Rendón Marín, C-165/14, EU:C:2016:675, 41–53 kohta).

- 50 Koska VI:n poika oli oleskellut laillisesti Yhdistyneessä kuningaskunnassa yhtäjaksoisesti yli viisi vuotta, hän sai viimeistään 17.8.2011 oikeuden oleskella pysyvästi tässä valtiossa direktiivin 2004/38 16 artiklan 1 kohdan nojalla.
- 51 Pääasiat koskevat VI:n oikeutta verotuksessa tehtävään lapsivähennykseen ja lapsilisään yhtäältä 17.8.2006 edeltävältä ajanjaksolta, jona hänen pojallaan ei vielä ollut direktiivin 2004/38 16 artiklan 1 kohdan nojalla pysyvää oleskeluoikeutta Yhdistyneessä kuningaskunnassa, ja toisaalta 16.8.2014 jälkeiseltä ajanjaksolta, jolloin hänellä oli tämä oikeus. HMRC:n mukaan VI:llä ei ole oikeutta verotuksessa tehtävään lapsivähennykseen eikä lapsilisään näiltä ajanjaksoilta sillä perusteella, että hänellä ei ollut mainittujen ajanjaksojen aikana kattavaa sairausvakuutusturvaa eikä hänellä näin ollen ollut johdettua oleskeluoikeutta Yhdistyneessä kuningaskunnassa.
- 52 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii kysymyksillään määrittämään sen, missä määrin direktiivin 2004/38 7 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädettyä edellytystä kattavasta sairausvakuutusturvasta vastaanottavassa jäsenvaltiossa sovellettiin VI:hin ja hänen poikaansa näiden ajanjaksojen aikana, ja jos sitä sovellettiin, oliko heillä oleva vakuutusturva riittävä tämän edellytyksen täyttämiseksi. Kysymykset on siis muotoiltava uudelleen tällä tavalla.

### *Ensimmäinen kysymys*

- 53 Ensimmäisellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy, onko SEUT 21 artiklaa ja direktiivin 2004/38 16 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että lapsella, joka on unionin kansalainen ja joka on saanut pysyvän oleskeluoikeuden, ja vanhemmalla, joka on hänen tosiasiallinen huoltajansa, on oltava kyseisen direktiivin 7 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu kattava sairausvakuutusturva voidakseen säilyttää oleskeluoikeutensa vastaanottavassa valtiossa.
- 54 Lapsesta, joka on unionin kansalainen, on todettava, että direktiivin 2004/38 16 artiklan 1 kohdassa säädetään nimenomaisesti, että oikeus pysyvään oleskeluun, joka on unionin kansalaisilla, jotka ovat oleskelleet laillisesti vastaanottavan jäsenvaltion alueella yhtäjaksoisesti viisi vuotta, ”ei riipu III luvussa säädetyistä edellytyksistä”. Tämä oikeus ei siis esimerkiksi edellytä kyseisen direktiivin 7 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädettyjen sellaisten edellytysten täyttymistä, joiden mukaan henkilöllä on oltava itseään ja perheenjäseniään varten riittävät varat sekä kattava sairausvakuutusturva.
- 55 Mainitun direktiivin johdanto-osan 18 perustelukappaleessa täsmennetään tältä osin, että ”jotta jo saadusta oikeudesta pysyvään oleskeluun voisi tulla todellinen keino kotoutua sen vastaanottavan jäsenvaltion yhteiskuntaan, jossa unionin kansalainen oleskelee, siihen ei olisi kohdistuttava mitään ehtoja”.
- 56 Vanhemmasta, joka on kolmannen valtion kansalainen ja joka on kyseisen lapsen tosiasiallinen huoltaja, on todettava, että direktiivin 2004/38 16 artiklan 2 kohtaa, jonka mukaan kyseisen artiklan 1 kohtaa sovelletaan myös perheenjäseniin, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia ja jotka ovat oleskelleet vastaanottavassa jäsenvaltiossa unionin kansalaisen kanssa laillisesti ja yhtäjaksoisesti viisi vuotta, ei sovelleta tällaisen vanhemman tilanteeseen.
- 57 Kuten direktiivin 2004/38 2 artiklan 2 alakohdasta nimittäin ilmenee, direktiivissä tarkoitettu perheenjäsenen käsite rajoittuu unionin kansalaisen takenevassa polvessa olevien sukulaisten osalta unionin kansalaisesta ”riippuvaisi[in] sukulaisi[in] suoraan takenevassa polvessa”. Näin

ollen silloin, kun alaikäinen unionin kansalainen on riippuvainen vanhemmastaan, joka on kolmannen valtion kansalainen, viimeksi mainittu ei voi vedota direktiivissä 2004/38 tarkoitettua ”riippuvaisen”, suoraan takenevassa polvessa olevan sukulaisen asemaan saadakseen oleskeluoikeuden vastaanottavassa jäsenvaltiossa (ks. vastaavasti tuomio 13.9.2016, Rendón Marín, C-165/14, EU:C:2016:675, 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 58 Vakiintuneessa oikeuskäytännössä on kuitenkin katsottu, että kun unionin oikeudessa myönnetään oikeus pysyvään oleskeluun vastaanottavassa jäsenvaltiossa toisen jäsenvaltion kansalaiselle, joka on alaikäinen, on tämän oleskeluoikeuden katsottava sen tehokkaan vaikutuksen varmistamiseksi väistämättä merkitsevän SEUT 21 artiklan nojalla vanhemman, joka on tosiasiallisesti tämän alaikäisen unionin kansalaisen huoltaja, oikeutta oleskella hänen kanssaan vastaanottavassa valtiossa riippumatta tämän vanhemman kansallisuudesta (ks. vastaavasti tuomio 19.10.2004, Zhu ja Chen, C-200/02, EU:C:2004:639, 45 ja 46 kohta ja tuomio 13.9.2016, Rendón Marín, C-165/14, EU:C:2016:675, 51 ja 52 kohta).
- 59 Tästä seuraa, että muun muassa direktiivin 2004/38 7 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädettyjen edellytysten soveltamatta jättäminen sen jälkeen, kun kyseinen alaikäinen on saanut direktiivin 16 artiklan 1 kohdan nojalla pysyvän oleskeluoikeuden, ulottuu SEUT 21 artiklan nojalla kyseiseen vanhempaan.
- 60 Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että SEUT 21 artiklaa ja direktiivin 2004/38 16 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, ettei lapsella, joka on unionin kansalainen ja joka on saanut pysyvän oleskeluoikeuden, eikä vanhemmalla, joka on lapsen tosiasiallinen huoltaja, tarvitse olla tämän direktiivin 7 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua kattavaa sairausvakuutusturvaa voidakseen säilyttää oleskeluoikeutensa vastaanottavassa valtiossa.

### *Toinen kysymys*

- 61 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy toisella kysymyksellään, onko SEUT 21 artiklaa ja direktiivin 2004/38 7 artiklan 1 kohdan b alakohdasta tulkittava siten, että kun on kyse ajanjaksoista ennen kuin lapsi, joka on unionin kansalainen, on saanut pysyvän oleskeluoikeuden vastaanottavassa valtiossa, on sekä tällä lapsella, kun hänelle haetaan oleskeluoikeutta kyseisen 7 artiklan 1 kohdan b alakohdan perusteella, että vanhemmalla, joka on hänen tosiasiallinen huoltajansa, oltava tässä direktiivissä tarkoitettu kattava sairausvakuutusturva.
- 62 Direktiivin 2004/38 7 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan unionin kansalaisilla on oikeus oleskella toisen jäsenvaltion alueella yli kolme kuukautta mutta alle viisi vuotta, ”jos heillä on itseään ja perheenjäseniään varten riittävät varat niin, että he eivät oleskelunsa aikana muodostu rasitteeksi vastaanottavan jäsenvaltion sosiaalihuoltojärjestelmälle, ja kattava sairausvakuutusturva vastaanottavassa jäsenvaltiossa”.
- 63 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 48 ja 49 kohdassa, on niin, että vaikka tämän säännöksen englanninkielinen sanamuoto on hieman moniselitteinen, kyseisen säännöksen muista kieliversioista, kuten saksan-, espanjan-, ranskan- ja italiankielisistä kieliversioista, sekä direktiivin 2004/38 yleisestä rakenteesta ja tarkoituksesta ilmenee, että saman säännöksen mukaan paitsi unionin kansalaisella myös hänen perheenjäsenillään, jotka asuvat hänen kanssaan vastaanottavassa valtiossa, on oltava kattava sairausvakuutusturva.

- 64 Tässä yhteydessä on korostettava vastaavasti kuin tämän tuomion 58 kohdassa on todettu, että vaikka vanhempi, joka on alaikäisen unionin kansalaisen tosiasiallinen huoltaja, ei toki kuulu tämän direktiivissä 2004/38 tarkoitettuihin perheenjäseniin, direktiivissä tälle alaikäiselle unionin kansalaiselle annettu yli kolmen kuukauden ja alle viiden vuoden oleskeluoikeus ulottuu kuitenkin tähän vanhempaan tämän oleskeluoikeuden tehokkaan vaikutuksen varmistamiseksi SEUT 21 artiklan nojalla.
- 65 Näin ollen sen määrittämiseksi, onko mainitulla vanhemmalla, joka on kolmannen valtion kansalainen, tällainen oleskeluoikeus lapsensa, joka on unionin kansalainen, tilanteen vuoksi, on tutkittava, täyttääkö tämä lapsi direktiivin 2004/38 7 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädetyt edellytykset. Tätä tarkastelua varten näiden edellytysten on katsottava soveltuvan vastaavasti kyseiseen vanhempaan.
- 66 Unionin tuomioistuin on jo aiemmin katsonut, että direktiivin 2004/38 7 artiklan 1 kohdan b alakohdasta, luettuna yhdessä sen johdanto-osan kymmenennen perustelukappaleen ja 14 artiklan 2 kohdan kanssa, ilmenee, että sellaisella unionin kansalaisella, joka ei ole taloudellisesti aktiivinen, on koko vastaanottavan jäsenvaltion alueella oleskelunsa keston, joka on yli kolme kuukautta ja alle viisi vuotta, ajan muun muassa oltava itseään ja perheenjäseniään varten kattava sairausvakuutusurva niin, etteivät he muodostu kohtuuttomaksi rasitteeksi kyseisen jäsenvaltion julkiselle taloudelle (tuomio 15.7.2021, A (Julkinen terveydenhuolto), C-535/19, EU:C:2021:595, 53–55 kohta).
- 67 Kun kyseessä on lapsi, joka on unionin kansalainen ja joka asuu vastaanottavassa valtiossa vanhempansa, joka on hänen tosiasiallinen huoltajansa, kanssa, tämä edellytys täyttyy sekä silloin, kun tällä lapsella on kattava sairausvakuutusurva, johon hänen vanhempansa kuuluu, että siinä päinvastaisessa mahdollisessa tilanteessa, että tällä vanhemmalla on tällainen vakuutusurva, johon lapsi kuuluu (ks. analogisesti tuomio 19.10.2004, Zhu ja Chen, C-200/02, EU:C:2004:639, 29–33 kohta).
- 68 Nyt käsiteltävässä asiassa asiakirja-aineistosta ilmenee, että VI ja hänen poikansa kuuluivat kyseisenä ajanjaksona eli 1.5.2006–20.8.2006 Yhdistyneen kuningaskunnan julkiseen sairausvakuutusjärjestelmään, jota National Health Service (kansallinen terveydenhuoltojärjestelmä) tarjosi maksutta.
- 69 Tältä osin on muistutettava, että vaikka vastaanottava jäsenvaltio voi – edellyttäen, että suhteellisuusperiaatetta noudatetaan – asettaa sille, että se liittyy julkiseen sairausvakuutusjärjestelmäänsä sellaisen unionin kansalaisen, joka ei ole taloudellisesti aktiivinen ja joka oleskelee sen alueella direktiivin 2004/38 7 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla, edellytyksiä, joiden tarkoituksena on varmistaa, ettei kyseinen kansalainen muodostu kohtuuttomaksi rasitteeksi kyseisen jäsenvaltion julkiselle taloudelle, ja joita voivat olla esimerkiksi se, että kyseinen kansalainen ottaa tai pitää voimassa sellaisen kattavan yksityisen sairausvakuutuksen, joka mahdollistaa kyseiselle jäsenvaltiolle korvauksen sille kyseisen kansalaisen hyväksi aiheutuneista terveydenhuoltomenoista, tai se, että hän maksaa rahoitusosuuden kyseisen jäsenvaltion julkiseen sairausvakuutusjärjestelmään (tuomio 15.7.2021, A (Julkinen terveydenhuolto), C-535/19, EU:C:2021:595, 59 kohta), on kuitenkin niin, että kun unionin kansalainen on liitetty tällaiseen vastaanottavan jäsenvaltion julkiseen sairausvakuutusjärjestelmään, hänellä on mainitun 7 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu kattava sairausvakuutusurva.

- 70 Lisäksi pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa kyseinen unionin kansalainen, joka ei ole taloudellisesti aktiivinen, on lapsi, jonka vanhemmista toinen, joka on kolmannen valtion kansalainen, on työskennellyt ja ollut verovelvollinen vastaanottavassa valtiossa kyseisen ajanjakson aikana, olisi suhteetonta evätä kyseiseltä lapselta ja hänen huollostaan tosiasiallisesti vastaavalta vanhemmalta oleskeluoikeus direktiivin 2004/38 7 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla pelkästään sillä perusteella, että kyseisenä ajanjaksona heidät on liitetty tämän valtion julkiseen sairausvakuutusjärjestelmään maksutta. Ei nimittäin voida katsoa, että tämä maksuton liittäminen merkitsisi tällaisissa olosuhteissa kohtuutonta rasisitusta kyseisen valtion julkiselle taloudelle.
- 71 Siltä osin kuin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa toisessa kysymyksessään 23.2.2010 annetun tuomion Teixeira (C-480/08, EU:C:2010:83) 70 kohtaan, on lopuksi todettava, ettei se ole merkityksellinen nyt käsiteltävän asian kannalta. Unionin tuomioistuin on kyllä todennut siinä, että lapsen, joka käyttää oikeutta osallistua koulutukseen asetuksen N:o 1612/68 12 artiklan mukaisesti, tosiasiallisena huoltajana olevalla vanhemmalla olevaan oikeuteen oleskella vastaanottavassa jäsenvaltiossa ei sovelleta edellytystä, jonka mukaan tällä vanhemmalla on oltava riittävät varat niin, että hän ei oleskelunsa aikana muodostu rasisitteeksi tämän jäsenvaltion sosiaalihuoltojärjestelmälle, ja kattava sairausvakuutus turva kyseisessä valtiossa. Asetuksen N:o 1612/68 12 artiklassa, samoin kuin sen korvannessa asetuksen N:o 492/2011 10 artiklassa, annetaan kuitenkin oikeuksia ainoastaan sellaisen jäsenvaltion kansalaisen perheen lapsille, joka on tai on ollut työssä vastaanottavan jäsenvaltion alueella. VI:n aviomies ja kyseisen lapsen isä on kuitenkin kolmannen valtion kansalainen.
- 72 Edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että SEUT 21 artiklaa ja direktiivin 2004/38 7 artiklan 1 kohdan b alakohtaa on tulkittava siten, että kun on kyse ajanjaksoista ennen kuin lapsi, joka on unionin kansalainen, on saanut pysyvän oleskeluoikeuden vastaanottavassa valtiossa, on sekä tällä lapsella, kun hänelle haetaan oleskeluoikeutta kyseisen 7 artiklan 1 kohdan b alakohdan perusteella, että vanhemmalla, joka on hänen tosiasiallinen huoltajansa, oltava tässä direktiivissä tarkoitettu kattava sairausvakuutus turva.

### *Kolmas kysymys*

- 73 Kolmannella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy, onko Court of Appealin (England & Wales) (Civil Division) (Englannin ja Walesin ylioikeus, siviiliasian jaosto, Yhdistynyt kuningaskunta) vuonna 2014 antaman tuomion jälkeen Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin välillä käytössä olevia, yhteistä matkustusaluetta koskevia vastavuoroisia järjestelyjä, jotka koskevat sairausvakuutus turvaa, pidettävä 'vastavuoroisina järjestelyinä' ja onko niiden näin ollen katsottava muodostavan vuoden 2016 maahanmuuttoasetuksen 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua kattavaa sairausvakuutus turvan.
- 74 Vaikka tämän tuomion 47–52 kohdassa esitetyt alustavat toteamukset huomioon ottaen vaikuttaa mahdolliselta muotoilla tämä kysymys uudelleen siten, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy siinä unionin tuomioistuimelta, onko direktiivin 2004/38 7 artiklan 1 kohdan b alakohtaa tulkittava siten, että Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin välillä käytössä olevat, yhteistä matkustusaluetta koskevat vastavuoroiset järjestelyt, jotka koskevat sairausvakuutus turvaa, ovat omiaan täyttämään kattavaa sairausvakuutus turvaa koskevan edellytyksen tässä säännöksessä tarkoitettulla tavalla, on kuitenkin todettava, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei esitä mitään tietoa näiden järjestelyjen sisällöstä ja niiden merkityksestä pääasian oikeusriidan kannalta.

- 75 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on kuitenkin niin, että jotta unionin oikeutta voitaisiin tulkita siten, että tulkinta olisi kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen, sen on määritettävä esittämiinsä kysymyksiin liittyvät tosiseikat ja oikeudelliset seikat tai ainakin selostettava ne tosiseikkoja koskevat lähtökohdat, joihin nämä kysymykset perustuvat. Ennakkoratkaisupyynnössä on lisäksi ilmoitettava täsmällisesti ne syyt, joiden perusteella kansallinen tuomioistuin on epävarma unionin oikeuden tulkinnasta ja on päätenyt siihen, että ennakkoratkaisukysymysten esittäminen unionin tuomioistuimelle on tarpeellista (tuomio 25.3.2021, Obala i lučice, C-307/19, EU:C:2021:236, 49 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 76 Nämä ennakkoratkaisupyynnön sisältöä koskevat vaatimukset mainitaan nimenomaisesti työjärjestyksen 94 artiklassa, jota ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on noudatettava SEUT 267 artiklalla käyttöön otetussa yhteistyössä (tuomio 25.3.2021, Obala i lučice, C-307/19, EU:C:2021:236, 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Niistä muistutetaan myös Euroopan unionin tuomioistuimen suosituksissa kansallisille tuomioistuimille ennakkoratkaisupyynnöiden tekemisestä (EUVL 2019, C 380, s. 1).
- 77 Koska käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyynnö ei täytä mainittuja edellytyksiä kolmannen kysymyksen osalta, se on jätettävä tutkimatta.

### Oikeudenkäyntikulut

- 78 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (viides jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) SEUT 21 artiklaa ja Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/38/EY 16 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, ettei lapsella, joka on unionin kansalainen ja joka on saanut pysyvän oleskeluoikeuden, eikä vanhemmalla, joka on lapsen tosiasiallinen huoltaja, tarvitse olla tämän direktiivin 7 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua kattavaa sairausvakuutusturvaa voidakseen säilyttää oleskeluoikeutensa vastaanottavassa valtiossa.
- 2) SEUT 21 artiklaa ja direktiivin 2004/38 7 artiklan 1 kohdan b alakohtaa on tulkittava siten, että kun on kyse ajanjaksoista ennen kuin lapsi, joka on unionin kansalainen, on saanut pysyvän oleskeluoikeuden vastaanottavassa valtiossa, on sekä tällä lapsella, kun hänelle haetaan oleskeluoikeutta kyseisen 7 artiklan 1 kohdan b alakohdan perusteella, että vanhemmalla, joka on hänen tosiasiallinen huoltajansa, oltava tässä direktiivissä tarkoitettu kattava sairausvakuutusturva.

Allekirjoitukset